

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΣΕ...

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΑΒΑΖ

Μιά μουρδιά γλυκάνισου πλημμύρησε τὰ ρουθούνια μου, μόλις μπήκα στὸ μπάρ αὐτὸ κοντὰ στὸ λιμάνι ὅπου ὁ Γκαρνιέ μὲ περίμενε, μετὰ τοὺς ἀγκῶνας στηριγμένους στὸ τραπέζι καὶ τὸ μέτωπο στὰ χέρια.

Προχώρησα καὶ τὸν χτύπησα στὸν ὦτο, τότε ἀντιπρόσθετα καὶ μὲ παρατήρησε μὲνα βλέμμα ὡς τρελλὸ καὶ ἱκεταυτικό.

— Βήκηκα τὸ σημάδι μου, γυρνώντας στὸ ξενοδοχεῖο Ἴρθθα ἀμέσως. Τί τρέχει; τὸν ρώτησα.

Παρίμενε νάπομακρυνθῆ τὸ γκαρσόνι καὶ ψιθύρισε μὲ βραχνή φωνή.

— Θὰ σοῦ πῶ σὲ λίγο.

Σώπασε.

Τὸν κοίταξα λοξί. Εἶχε γεράσει δέκα χρόνια σὲ τρεῖς μῆνες. Τρίχες φαρφές ἐπιφαταν πάντα στὸ γιαντὸ του. Ἐνα νευρικό τικ συσποῦσε τὸ ἐπώμο χεῖλός του καὶ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του εἶταν πελιδνὸ.

Τὸ γκαρσόνι ἔφραγεν τὸ μοτὸ πού παρήγγειλα μὲ ἀπομακρυνθῆκα.

— Τί τρέχει λοιπόν;

Ὁ σύντροφός μου βεβαίωθηκε μὲ μὰ ματιὰ πού ἔδειχνε γύρω δεκακέναν δὲν μᾶς κατασκόπευε καὶ μούτε μονοκόμματα.

— Θέλητα νὰ περάσω τὴν τελευταία μου νύχτα μαζί σου.

— Τὴν τελευταία σου νύχτα;

— Ναι, Φαύστο, αὐριο τὸ πρωί, γιὰ τὴν Ἀμερική!

Ἡ συνειδημένη αὐτὴ εἰδησιὴ δὲν χρειαζόταν τόσους προφυλάξεις καὶ ρώτησα τὸν Γκαρνιέ μὲ τὸν πιὸ ἀδιάφορο τόνο.

— Ταξίδι γιὰ δουλειές;

— Ὁχι!

— Γιὰ διασκέδαση;

— Οὐτε!

— Τότε δὲν καταβαίω.

Μὲ φωνὴ δόλοτηρη ὁ Γκαρνιέ μούτεν ἐμπιστευτικό.

— Φεύγω γιὰτὸ σκοτώσει ἕναν ἄνθρωπο!

Κιταῖθα κατὰματα τὸν σύντροφό μου. Δὲν εἶταν μεθυσμένος.

Δὲν ἀστενεύονταν. Ἀλλὰ μὰ ἀκατανίκητη κούραση χαλάρασε τὴν στιγμήν ἐκείνην τις πτυχές τοῦ προσώπου του.

— Δὲ μπορῶ πια!... μουρμούρισε. Πάνε τρεῖς μῆνες πού κρύβω τὸ μυστικὸ αὐτὸ... Πρέπει νὰ τὸ ἐμπιστευθῶ σὲ κάποιον προτοῦ φύγω!

Μ' ἐκολάμενε ἀλλὰ καὶ μὲ στενογαρούσαν ἡ σκέψεις δεκάτὸ γινόμενον ὁ τηρητὴς τοῦ μυστικοῦ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, συγχρόνως δὲ καὶ ὁ ἀκούσιος συνοχός.

— Ἐλε! εἶπα, θὰ φλυαρήσουμε καλύτερα ἔξω, περπατώντας! Πλήρωσα καὶ βγήκαμε.

Τὸ λιμάνι μᾶς δέχθηκε μετὰ τῆς ἔρημης προκυμαίας του, μετὰ τῆς μουρδιῆς τοῦ φρεσινιού, ἀμύρας καὶ λαδιού καὶ μὲ τὸ μέρδεμα τῶν καταρτιῶν στὸ φόντο τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ Γκαρνιέ μ' ἀρπάξε τὸ μπράτσο ἀπόματα καὶ μού εἶπε:

— Ἀκούεις... μὲ ξέρεις!... Ξέρεις πὸς δὲν θὰ μπορούσα νὰ κάμω κακὸ οὐτε σὲ μιά μνίγα ἄλλοτε!... Εἶμουν τὸ πρότυπο τοῦ ἀνιδύου ἄνθρωπου καὶ ἀτόμα τοῦ λίγο δαιμόνιου... Ἀπόψευνα τὰ χτυπήματα, δεῖ τόσο γιὰτὸ φρέζον νὰ τὰ δεχτοῦ ὅσο γιὰτὸ θὰ ἔπραξε νὰ τ' ἀναποδώσω!... Καί, ἐντούτοις, σκοτώσει ἕναν ἄνθρωπο, χωρίς λόγο, χωρίς αἰτία, μόνο γιὰ νύχτα τὴν εὐχαριστήσῃ τὸ σκοτώσει ἕνα ζωντανὸ πλάσμα καὶ γιὰ νὰ κάμω τὸ φρικαλέον ἔκτενο πράγμα ποῦ ἡ ἀλήτη του θεῶ μ' ἐτρώμαζεν ἄλλοτε!

— Σὺ... Σὺ... Ἐσκότωσες ἕναν ἄνθρωπο; Καὶ γι' αὐτὴν τὴν αἰτία...!

— Ναι!... Εἶταν πρωί... Εἶχα περάσει τὴ νύχτα στοῦ Καπετᾶν γι δλου καίταρε πόσο... Ἐχασα τὰ περισσότερα!... Τὰ νεύρα μου ἀναστατάθηκαν, τὸ κεφάλι μου ἐβούιζε... Ἔργω, κατάνομος, μὲ τὸ καινούριο μου αὐτοκίνητο... Δὲν τὸ ξέρεις... Κρατοῖσαι καλά τὸ τιμὸν!... Ἐτρεχε τὸ αὐτοκίνητο στὸ δρόμο καὶ μού φαινόταν πὸς τὰ νεύρα μου περνούσαν σὲ τιμὸν καὶ ἀπὸ καὶ στοὺς τροχούς... Ἐτρεχαν δλο ἕνα καὶ γαργαρωτάρα... Τότε συνάντησα, αὐτὸν, αὐτὸν, τὸν ἄνθρωπο πού σκοτώσα!... Τί ἔγρευσε στὸ δρόμο αὐτὸ, τέτοιαν ὄρα, ὁ καταραμένος;... Ποῦθε ἔρχονταν;... Τί σμεφτόταν;... Προχωροῦσε κατὰ μένα... θὰ εἶταν εὐτυχής... Εὐτυχής; σὴν μ' ἐκείνου πού πεθαίνει μέσα σὰ νάτα του... Λόξεψα γιὰ νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ περάσω... Τότε, δὲν ἔξερα τί ἔγινε μέσα σὸ μυαλό μου... Σὰν νὰ δέχτηκα μιά γροθιά στὸν αὐτίνα... Συγχρόνως; μὲ φλόγα ἀστραψὲ στὰ δύο μου μάτια... Ἀντί νὰ κάμω δεξιά, ἔστρωσα κατὰ πᾶνον στὸν ἄνθρωπον αὐτόν... Ρίχτηκα πᾶνον του... Τὸν ἀναποδογύρισα... Δὲν πρόφθασε νὰ φωνάξῃ... Πέρασα... Δὲν ἐκοίταζα καν πῶς... Μόνον, σὴν ἔφθασα σὸν γκαρσί, ἔπλυνα τὰ αἵματα πού εἶχαν πισταίσει τις ὁδὲς τοῦ αὐτοκινήτου... — Δὲν ἔγινεν ἀνάκριση;

— Ἔγινε!... Δὲν ἀπόληξε σὲ κανένα ἀποτέλεσμα ὅπως εἶταν οσοῦ... Κανένας δὲν καταδιώχθη!... Μόνον, πού τώρα φοβόμην ἀκατάπανστα!... Τὴν ἡμέρα συναντῶ τὸ φάντασμα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ σὲ κάθε γωνία... Τὴ νύχτα κάθεται στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ μου... Δὲν εἶνε κακός... Μὲ παρατηρῆ... Δὲ λείπει τίποτε... Μιά μέρα θὰ ἐκδικηθῆ!... Γι' αὐτὸ φεύγω: ἴσως δὲν θάμ' ἀκολουθήσῃ στὴ θάλασσα!

Τὸ ὕψος του, τὸ στύγμο καὶ σπασμοδικὸ, πρόδιδε τὸ νευρικό του κλονισμό, τοὺς ἐπιλάτας πού δοκίμαζε.

Τὸν λυπήθηκα. Κρημόταν στὸ μπράτσο μου καὶ μὲ παρακαλοῦσε:

— Μὴ μ' ἐγκαταλείψεις ὡς αὐριο τὸ πρωί... Ἀπὸ τὴ στιγμή πού εἶσαι ἔδω, δὲν τὸν ξανάδα!

Μὰ δὲ μπορούσαμε νὰ γυρνᾶμε ἔτσι ὅλη τὴ νύχτα. Εἶπα λοιπὸν Γκαρνιέ.

— Πᾶμε στὸν κινηματογράφου;

— Ὅπως θέλεις; μού ἀπάντησε.

Ἐνας λαϊκὸς κινηματογράφος βρισκόταν ἐκεῖ, σὲνα δρομάκο, κοντὰ στὸ λιμάνι.

Μπήκαμε μέσα. Εἴμαστε μόνου στὶς πρώτες θέσεις. Παίζονταν ἕνα δρῆμα σὲ κοσμικοὺς κύκλους.

Ἐσκημα κατὰ τὸν σύντροφό μου:

— Δὲν εἶνε καὶ πολὺ καινούρια, ἡ ταινία, ε; τὸν ρώτησα.

Ὁ Γκαρνιέ δὲν μού ἀπάντησε. Εἶχε ἀρπάξει τὴν ἀκρὴ τοῦ σακακιῦ μου καὶ ἔτρεμε τόσο σὸν κάθισμά του πού ὅλη ἡ σειρά τῶν καθισμάτων κακοδομῆν καθὼς εἶταν μὲ σίδερα ὄρθως νὰ τρίζῃ.

— Τί τρέχει; τοῦ ψιθύρισα.

— Ἐκεῖ! Ἐκεῖ! Εἶνε αὐτός! Ἐτραύλιος.

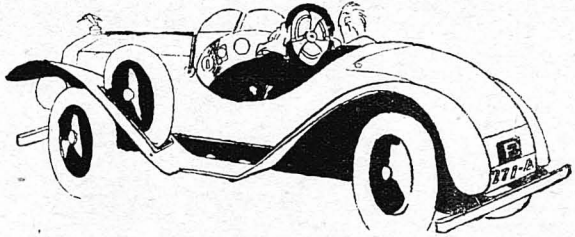
— Ποιὸς αὐτός;

— Αὐτός! Ὁ ἄνθρωπος πού ἐσκότωσα.

Μὲ τὸ χεῖρ ὁ Γκαρνιέ μού ἔδειχεν, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἡρώας τῆς ταινίας στὴν ὀθόνη. Ἀναγνώρισα τὸν λαϊκὸ καλλιτέχνη Φρέντ Μιλ, πού ἕνα δυστύχημα μυστηριωδῆς εἶχε θερίσει, μέσα σὰ νάτα του πειν τρεῖς μῆνες. Ὁ Φρέντ Μιλ εἶχε μέρος, τότε πού σκοτώθηκε σὲ μιά ταινία πού κινηματογραφοῦσαν στὰ περιχώρα. Ἐνα πρωῖτον βρήκαν κατασκευασμένο μέσα σὸ δρόμο. Ἐβγαίνε, ὅπως ἔλεγαν τότε, ἀπὸ τὸ σπῆ τῆς ἐρωμένης του, μίς παντρεμένης καὶ σκέπασαν τὴν ὑπόθεσι γιὰ ν' ἀπαρφύγουν τὸ σκανδάλου.

Ἐνῶ ἐγὼ ἀναπολοῦσα τὰ γεγονότα αὐτὰ, ὁ Γκαρνιέ ἐξακολουθοῦσε νὰ τραυλίζῃ.

— Αὐτός! Εἶνε αὐτός!...

Φοβόμην!... Μὲ κοίταει!

Ὁ Φρέντ Μιλ χειρονομοῦσε ζοηρὰ στὴν ὀθόνη. Μία γυναικία ἰμηνένη στὰ πόδια του τὸν κίετνε. Ὁ ὄνομος ἔαφνον φρούσασε, μὰ κοουτῖνα κοντὰ στὴν πόρτα καὶ δύο ἄντρες πετάχτηκαν μέσα σὸ σάλον. Ὁ Φρέντ Μιλ τότε, χωρίς νὰ παραχτῆ, ἔβγαλε ἕνα πιστόλι ἀπὸ τὴν τσέπη του. Συγχρόνως ἀκούσα καθαρά νὰ χτυποῦν τὰ δόντια τοῦ Γκαρνιέ.

Ὁ Φρέντ Μιλ στὴν ὀθόνη, σήκωσε τὸ χεῖρ, ἀργά, μὲ διεύθυνση κατὰ τὴν αἰθουσα τοῦ κινηματογράφου. Κατὰ τὸν ἀμερικανικὸ τρόπο τῆς κινηματογραφίσεως, φανήκαν ἕνα χεῖρ ἰελοῦ κρηάτωντας ἕνα μπράσουιγκ, πού ἡ κᾶνη του εἶταν κατὰ μᾶς.

— Ἄ! οὐδὲλαξεν ὁ σύντροφός μου.

Τὸ χεῖρ στὴν ταινία πάντα κίεζε τόξα τὴν σκανδάλη. Ὁ φαντασιώδης πυροβολισμὸς ἔπρεσε καὶ ὁ Γκαρνιέ σφιράσθηκε χᾶμου, χωρίς νὰ βγάλλῃ καμμιὰ φωνή.

Τὸν μεταφέραμε, βιαστικὰ, σὸ πλεηστέρο φαρμακεῖο. Δὲν παρουιάζε κανένα ἴχνος τραυματίας. Ἀλλ' εἶταν νεκρός, πεθαμένος, ὀλότελα πεθαμένος χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα νάναστηθῇ προτοῦ ἐρθῆ ἡ μέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

ΑΡΜΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Λέγει ἴλιγα ν' ἀκούεις πολλά.
Γνωστικὸς λόγος βγαίνει καὶ τὸ φίδι ἀπ' τὴν τρύπα του.
Ἄσπρο φίδι καὶ μαύρο φίδι—καὶ τὰ δύο φίδια εἶνε.
Μόν' ὁ φτωχὸς νοιάθει τὸν πῖνο τῆς φτώχειας.
Ὅρθητα πού πᾶχνη δὲν γεννᾶει πλειά.
Ὁ κόρημος εἶνε σκᾶλ' ἄλλου ἀνεβαίνου καὶ ἄλλου κατεβαίνου.
Ὁ δέντρο λέει ε' τὸ κελεῖν:
Δὲν θὰ μπορούσες νὰ μὲ κόψης ἂν δὲν ἦταν ἀπὸ μένα φτιαγμένο τὸ στηλιάρι σου.

Ἐρρίκος Σαβᾶς